

Nieuwsbrief NZG

7(3), jaargang 2005

Nederlandse Zeevogelgroep
Dutch Seabird Group

ISSN: 1566-6778

Texel, april 2007

redactie Nieuwsbrief NZG: Mardik F. Leopold
p/a IMARES- Texel, Postbus 167, 1790 AD Den Burg, Texel
e-mail zevenhuizen-3@texel.com

Guido O. Keijl, Brederodestraat 16A
1901 HW Bakkum, e-mail guido@hetnet.nl

secretariaat NZG: De Houtmanstraat 46
1792 BC Oudeschild, Texel, e-mail info@zeevogelgroep.nl

Stoere scholeksters

Een groepje van tien scholeksters worstelt met een 9 Bft storm, midden op de Atlantische Oceaan (57° 36.30'N, 20° 55.58'W; 24 september 2006, 09.18 GMT. Foto: Laurends Boom (NIOZ).

In september 2006 maakte het NIOZ onderzoekschip Pelagia een voor sommige opstappers onfortuinlijke reis naar het centrale deel van de noordelijke Atlantische Oceaan. De ene na de andere stormdepressie denderde over het schip heen en menigmaal moesten de werkzaamheden gestaakt worden omdat het schip niet anders kon dan met de kop in de wind betere tijden afwachten. Op dat soort dagen kun je maar het best op een “beschut” plekje aan dek de open lucht en het vrije uitzicht opzoeken. In de ochtend van 12 september, tijdens een van de “betere” dagen dook er plotseling een groepje van een stuk of tien scholeksters op, terwijl het schip met een dikke windkracht 8 in de rug en naar het westen voer op een positie van ongeveer 59°N, 26°W. In de dagen daarna werd gehoopt op nog meer van dit soort waarnemingen, zodat men een bewijsfoto zou kunnen maken. Het duurde tot 24 september tot het zo ver was. Het schip lag toen “stil”, met de kop op de wind (9 Beaufort) op positie 57° 36.30'N, 20° 55.58'W. Dit is dicht bij (Enge)land dan de eerder gemelde positie, maar toch nog zo'n 600 km ten zuiden van IJsland, 650 km ten westen van de Hebriden, en 1500 km zuidoost van zuid Groenland, met recht midden op zee dus. Een groepje van tien scholeksters vloog een rondje om het schip om daarna weer te verdwijnen. De depressie van die dag (988 Hpa) lag een dag eerder nog boven zuid IJsland en had deze vogels dus wellicht voor zich uitgeblazen. Als deze vogels inderdaad van IJsland afkomstig waren en trachtten richting Britse Eilanden te vliegen, hadden ze een probleem en gezien het weerbeeld tijdens deze trektijd (weken van de ene na de andere storm van dit kaliber) zou een aanzienlijk deel van de IJslandse trekvogels in problemen hebben kunnen komen: voer voor steltloperonderzoekers...!

IJslandse scholeksters doen aan zeetrek, al is het aantal terugmeldingen uit west Europa nog relatief klein. Ons Vogeltrekstation kent slechts twee gevallen: ISR 455836, als nestjong geringd op west IJsland in 1994 en van 16 januari tot 19 maart 1999 door Kees de Graaf bij Den Helder afgelezen; en NL 5367615, geringd als 3^e kj op het Balgzand bij Den Helder op 11 maart 2003, en teruggemeld uit oost IJsland op 14 mei 2006. Niet bekend bij het VT, maar wel bij de VWG Texel is een tweede west-IJslandse vogel met kleurringen, die op 7 mei 2005 werd afgelezen op Texel (Loos 2005). Wellicht zijn er in Nederland nog meer IJslandse kleurringen afgelezen, maar die zijn bij de redactie (of bij het VT) niet bekend: wij houden ons aanbevolen voor aanvullend nieuws. Er zijn nog wel een paar gevallen van uitwisseling met de Faroer Eilanden, die mogelijk ook IJslandse vogels betreffen (zie kaartje).

De meeste IJslandse scholeksters overwinteren op de Britse Eilanden: er zijn daar zo'n 70 terugmeldingen (Ólafur Torfason, *in litt.* en Wernham *et al.* 2002). Op IJsland zelf overwinteren slechts een paar duizend vogels, die wellicht de oversteek niet aandurven of aankunnen. Aan de andere kant van het migratie-spectrum kent men op IJsland slechts vijf gevallen van geringde vogels die de Britse Eilanden voorbij vlogen: drie uit Frankrijk (sep-feb) en dus die twee afgelezen vogels van Den Helder en Texel. Van het IJslandse kleurringprogramma zijn ons nog geen verdere resultaten bekend. Volgens de informatie op <http://www.cr-birding.be/> is men op IJsland scholeksters gaan kleurringen in maart 1998 bij Alftanes (64°05'N, 22°00'W) en zijn er 244 birds gekleurringd.

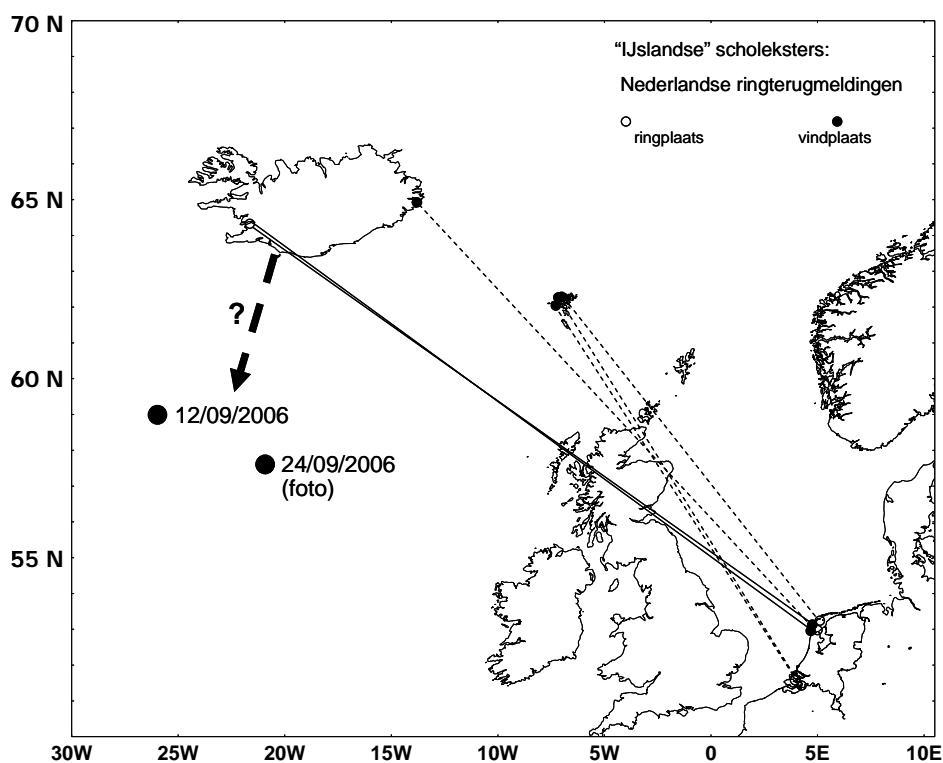
Met dank aan Lukas Jonkers en Kees Veth (NIOZ), Martin de Jong (IMARES), Kees Oosterbeek (SOVON), Gerrit Speek (Vogeltrekstation) en Ólafur Torfason (IJslandse ringersgroep)).

MFL

Referenties:

Loos B. 2005. IJslandse scholekster op Texel. Skor 24: 100-1003

Wernham C., Toms M., Marchant J., Clark J., Siriwardena G. & Baillie S. (eds). 2002. The migration atlas: movements of the birds of Britain and Ireland. Poyser, London.

De locaties van de groepje scholeksters die midden op de Atlantische Oceaan werden waargenomen in september 2006. Teven zijn aangegeven de plaatsen van ringen en terugmelding van scholeksters op IJsland of de Far Oer, die in Nederland werden teruggemeld of vice versa (data Vogeltrek-station en Vogelwerkgroep Texel).

Een 'geelsnavelkoet' dood op de Friese kust

Via Theo van der Horn ontving ik recent een zeekoet met een vrijwel geheel geelachtige snavel, waarvan de poten opvallend meer gele tekening vertonen dan gebruikelijk is bij zeekoeten. De snavel vertoont slechts een beetje zwart aan de randen en basis van de snavelhuid, wat op afstand nauwelijks zichtbaar is. Het beest werd begin december 2006 gevonden bij Ternaard aan de Friese waddenkust. De vorm en maten van de snavel (culmen: 51 mm, gonys: 13.5 mm) en vleugels (L/R: 190/192 mm) laten, evenals de verbening van de oogkasrand (uitwendig op de tast vastgesteld) en de afwezigheid van witte topjes op de ondervleugeldekveren, zien dat het om een volwassen vogel gaat; nadere sectie volgt nog bij Naturalis.

Volwassen zeekoet met opvallende geelwitte snavel (*Uria adamsii*) en sterk oranje gekleurde poten.

Foto's ©Edward Soldaat

Aan albinisme of leucisme bij zeevogels werd in vorige nummers van deze nieuwsbrief ook al aandacht besteed. Het bijzondere aan deze vogel is misschien wel dat het verenkleed normaal is terwijl de naakte delen deels zonder zwart pigment waren. Meestal is bij dergelijke kleurafwijkingen ook een deel van de veren bleker of geheel wit, maar bij deze vogel is dit normaal bruinachtig zwart en ook de tekening is normaal.

Op internet trof ik nog een geval uit de VS (Monterey Bay, Californië) aan, waar ook duidelijk sprake is van een lichte snavel, maar bij deze vogel zijn ook de veren overwegend wit (zie foto links).

Foto Jeff Poklen (<http://www.pbase.com/jpkln/image/34539437>)

De geheel witte zeekoet in het museum van Edinburgh (Nieuwsbrief NZG 5(3) oktober 2004) heeft ook een 'witte' snavel. Snavelverkleuringen zijn wel bekend van vinkachtigen waarbij de snavelkleur wordt veroorzaakt door carotenoiden. Bij het ontbreken hiervan worden de snavels geel. Bij de zeekoet is het echter melanine

dat de snavelkleur bepaalt; meestal gaat de snavelkleuring mee met de melaninepigmentatie van de bevedering, en treden bij mutaties doorgaans kleurafwijkingen op in zowel snavel als veren (pers. med. Hein van Grouw, Naturalis). Deze bijzondere vondst wordt opgenomen in de collectie van Naturalis in Leiden.

Edward Soldaat, edward@shearwater.nl

Massastranding jan van genten op Texel, april 2006

In april 2006 werden opvallende aantallen volwassen jan van genten gevonden op de Texelse kust tussen De Hors en De Slufter. Henk Brugge (Ecomare) verzamelde acht vogels (Tabel 1) en bewaarde deze voor nader onderzoek op het NIOZ. Eén jan van gent was met olie besmeurd (30%), de overige vogels waren schoon, min of meer gaaf (wel vrijwel allemaal doorweekt), en volwassen. Twee vogels waren aangevreten door meeuwen of kraaien bij de staart, de overige kadavers waren intact. De vogels werden verzameld tussen 5 en 17 april en gezien de staat van de kadavers (alle vers tot vrij vers) is het onwaarschijnlijk dat de dieren tegelijkertijd om het leven zijn gekomen.

Verzamelnummer	NSO Telling	Dag	Maand	Jaar	Traject	Lft	%olie
206111.001	206111	16	4	2006	4039	A	30
206114.001	206114	17	4	2006	4039	A	0
206114.002	206114	17	4	2006	4039	A	0
206114.003	206114	17	4	2006	4040	A	0
206114.004	206114	17	4	2006	4040	A	0
206114.005	206114	5	4	2006	4041	A	0
206114.006	206114	5	4	2006	4041	A	0
206114.007	206114	8	4	2006	4042	A	0

Tabel 1. Basisgegevens van de acht onderzochte vogels.

De verzamelde biometrische gegevens (Tabel 2) waren de snavel lengte van punt tot veerrand (Snl, 0.1 mm), de snavelhoogte bij de basis (Snh, 0.1 mm), de lengte van beide vleugels (maximaal gestrekt, mm) en het lichaamsgewicht (g). De sexratio was precies in evenwicht en de grootte van de testis (lxbr in mm) en de ontwikkeling van de follikels (doorsnede grootste, mm) suggereerde dat het in alle gevallen om actieve broedvogels ging (voorbereidend op het seizoen 2006). Voor zover de vogels nog te wegen waren bedroeg het gewicht gemiddeld ruim 4300 gram.

De vastgestelde gewichten (mogelijk verhoogd door zand en water) waren vrijwel zonder uitzonderingen enorm hoog. In de literatuur wordt voor adulte broedvogels van de Bass Rock (UK) een gewicht opgegeven van ♂ 2932 (27) 2470–3470, ♀ 3067 (27) 2570–3610; op Ailsa Craig, ♂ 3120 (17) 2400–3600, ♀ 2941 (18) 2300–3600 (J B Nelson, BWP-I 2004). In Nederland aangespoelde vogels (alle leeftijden) wogen tussen 1355 en 2760 gram (ZMA, BWP-I 2004). Nestjongen wegen maximaal (op c. 90 dagen na het uitkomen) c. 4250 gram, maar wegen nog maar c. 3650 gram bij het uitvliegen.

Verzamelnummer	Snl	Snh	Vleugel L	Vleugel R	Massa	Sexe	Testis	Foll	Eileider
206111.001	97.5	33.3	492	492	3100	F		4.8	3
206114.001	102.0	36.2	503	503	4710	F		4.9	4
206114.002	97.7	37.1	485	485	4740	F		5.5	4
206114.003	98.2	34.8	489	490		M	19x9		
206114.004	102.0	37.7	506	506	4120	M	28x16		
206114.005	96.8	33.5	500	500	4460	F		3.2	3
206114.006	96.0	32.7	488	488	4695	M	18x5		
206114.007	95.7	37.2	501	501	4700	M	26x18		

Tabel 2. Biometrie van de onderzochte vogels. Bij de mannetjes is de linker testis gemeten (lxbr, mm), bij de vrouwtjes de doorsnede van het grootste ei-follikel en is de eileider bekeken: 3 staat voor verbreed (vogel is klaar voor de eileg); 4 staat voor verbreed en gekronkeld; dit laatste is bewijs dat in een eerder jaar al eens een ei is gepasseerd, waardoor de eileider is opgerekt.

Afgezien van 206111.001 (de met olie besmeurde vogel) waren de slagpennen van alle Jan van Genten helemaal uitgegroeid. Toch waren in de meeste gevallen twee generaties slagpennen te detecteren (P1-P6 meestal de nieuwste generatie, P7-P10 een oudere generatie); kenmerkend voor vogels die de slagpennen wisselen tijdens “Staffelmauser”. De olievogel had eveneens twee generaties slagpennen, met P1-4 links en rechts juist vernieuwd, P5 links groeiend (stadium 4) en P5 rechts volgroeid.

Afgezien van het olieslachtoffer (licht vermagerd, geen vetreserve) waren alle vogels in een goede conditie. Opmerkelijk was het ontbreken van vet onder de huid ter hoogte van borst en buik (waar bij duikende zeevogels normaal een grote vetreserve te vinden is), maar op de rug, in de nek en tussen de ingewanden waren ruime tot zeer ruime vetreserves aanwezig. Onbekendheid met Jan van Genten in een goede fysieke conditie maakt dat deze verdeling als opmerkelijk wordt beschreven, vermoedelijk is de waargenomen verdeling van vet heel normaal.

Inwendig werden de nodige bloedingen geconstateerd, vooral rond het hart en bij de nieren, de longen waren sponsachtig. Lever, nieren en darmen lieten verder geen afwijkingen zien die wezen op een natuurlijke doodsoorzaak. Afgezien van de goede conditie van de vogels en het ontbreken van uitwendige besmeuringen waren dit verdere aanwijzingen voor de vermoedelijke doodsoorzaak: verdrinking in vistuig of anderszins. Eén vogel had een gebroken vleugel, van alle andere dieren was het skelet intact.

De maaginhoud varieerde sterk, van leeg tot propvol. Een extreem geval (206114.002) had 610 gram deels verteerde vis in een uitpuilende maag. Op grond van de aangetroffen prooiresten kon worden berekend dat dit individu kort voor de dood 995 gram vis had geconsumeerd, met een soortverdeling naar massapercentages zoals hieronder weergegeven.

	massa ¹	% ¹	Individueen ¹	Min TL ²	Max TL ²	Med TL ²
Dikkopje	2.9	0.3	2	60.3	62.6	61.8
Pitvis	58.4	5.9	1	200.0	207.0	
Schar	457.7	46.0	12	74.2	248.4	150.8
Schol	439.9	44.2	8	110.0	242.9	160.5
Smelt	32.5	3.3	2	167.1	208.6	171.0
Zandspiering	7.0	0.7	3	91.5	95.6	92.4
	995.6	100.0	26			

Tabel 3. Prooien gegeten door Jan van Gent 206114.002. ¹ Op grond van minimaal aantal aanwezige individuen na het paren van otolieten. ² Op basis van geschatte vislengte (TL) berekend aan de hand van individuele otolieten.

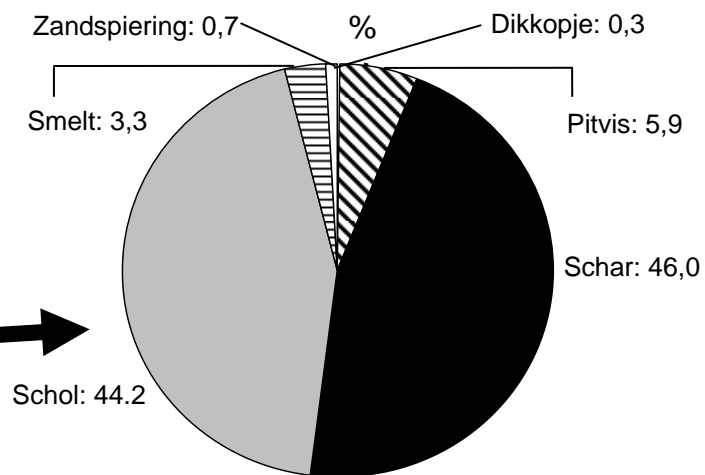

Foto en figuur: De auteur bij zijn snijtafel, met de volle maag van jan van gent 206114.002, en de procentuele verdeling van de in die maag aanwezige prooien (op gewichtsbasis; totaal geschat gewicht 995 gram. In Tabel 3 wordt nadere informatie gegeven over de groottes van de in deze maag aangetroffen vissen:

Ook in de andere jan van genten werden hoofdzakelijk resten van bodemvissen gevonden (schar en schol, tong, dwergtong, grauwe poon, pitvis, wijting, smelt en zandspiering: Tabel 4). In veel gevallen zat de maag propvol met vis, wat wees op een recente maaltijd. Twee vogels waren leeg, waaronder het olieslachtoffer. In deze laatste vogel werd een ingekapseld kunstaa (wormvormig) met een stalen kern van 6 cm lengte gevonden. Resten van de borstelworm *Nereis virens* en een klein doublet met vlees van het Zaagje *Donax vittatus* waren vermoedelijk secundaire prooien. De aangetroffen prooidieren vormen een sterke aanwijzing dat de jan van genten gevoerageerd hebben bij een boomkorvisser, die bodemvissen ophaalt en ondermaatse vis weer terug in zee gooit. Gezien de staat van de maaginhouden kan dat niet op grote afstand van de Nederlandse kust zijn geweest. Dat de maaginhouden “gefixeerd” waren is een aanwijzing dat de dieren een snelle dood gestorven zijn.

Prooi/JvG#	111.001	114.001	114.002	114.003	114.004	114.005	114.006	114.007
Dikkopje			2					
Pitvis			1		1			1
Gr poon					1			
Wijting					1			
Schar			12	2	1		1	1
Schol			8	1				3
Tong				3				2
Dwergtong							2	
Smelt			2				1	
Zandspiering			3	3			2	
<i>Nereis virens</i>								1
<i>Donax vittatus</i>			1					
artefact	1							
Opmerkingen	met olie	gescheurde maag				leeg		

Tabel 4. Individuele prooien (minima) in de magen van de acht onderzochte jan van genten.

Diagnose

Tenminste zeven, maar mogelijk alle acht jan van genten zijn een onnatuurlijke dood gestorven en verdrinking is de meest voor de hand liggende doodsoorzaak gezien de waargenomen symptomen. De goede fysieke conditie (vet, borstspier, ontwikkeling gonaden), de frequente inwendige bloedingen, de sponsachtige, met water gevulde longen, een gebroken vleugel (1x) en de volle magen vormen een duidelijke aanwijzing dat de verdrinking tijdens het foerageren bij een vissersboot plaatsvond. De samenstelling van de maaginhoud wijst in de richting van een boomkorvisser. De jan van genten waren allemaal adult en de ontwikkeling van de gonaden suggereerden een actieve deelname aan het broedproces in 2006. De mogelijke plaats van herkomst van deze vogels is dan ook de kolonie van Bass Rock (Schotland). Eerder onderzoek heeft uitgewezen dat broedvogels van deze kolonie tot in Nederlandse wateren foerageren.

Kees Camphuysen, NIOZ, Postbus 59, 1790 AB Den Burg. camphuys@nioz.nl

Referentie: BWP-I 2004. The birds of the western Palearctic interactive. DVD Birdguides, Shrewsbury.

VERENIGINGSNIEUWS

SPECIAAL LEDENAANBOD

Kees Camphuysen en Gerard Peet schreven een leerzaam en onderhoudend boek vol verhalen over walvissen en dolfijnen van de Noordzee. Het vertelt over de biologische bijzonderheden en de verspreiding van de soorten. Verhalen van nu, maar ook uit het verleden komen aan bod. En in het boek staan de allerbeste foto's, gemaakt op de Noordzee. Zeer gedetailleerde tekeningen van Frits-Jan Maas maken deze unieke uitgave compleet. 'Walvissen en dolfijnen in de Noordzee' is een initiatief van Stichting De Noordzee. De Nederlandse Zeevogelgroep heeft besloten aanschaf van het boek door leden te sponsoren. NZG leden kunnen een exemplaar bij Stichting de Noordzee bestellen voor € 12,50 (incl.verzendkosten), de helft van de winkelprijs! Zie de bijsluiter bij deze Nieuwsbrief voor de bestelprocedure.

Boekinformatie: Gerard Peet & Kees Camphuysen (2006) Walvissen en dolfijnen in de Noordzee. Formaat 19 x 26 cm, 140 pagina's gebonden. ISBN 90.5956.157.0

Club van Zeetrekwaarnemers, SOVON en Trektellen.nl

De laatste jaren zijn er allerlei ontwikkelingen waarbij het internet wordt gebruikt om gegevens centraal op te slaan en vooral ook "zichtbaar" te maken voor gebruikers. De sites waarneming.nl en trektellen.nl zijn voorbeelden van uiterst populaire mogelijkheden om gegevens door te geven en ook om snel kennis te nemen van waarnemingen van anderen. De Club van Zeetrekwaarnemers, al jaren worstelend met een verouderde database, zag met lede ogen aan hoe een groeiend aantal waarnemers 'tevreden' was met een snelle rapportage op het net, terwijl de wat degelijkere invoer van gegevens steeds meer vertraging opliep en bovendien als 'dubbel werk' werd ervaren. Inmiddels zijn er initiatieven ondernomen om de bestanden te koppelen, zodat de zeetrekgegevens via internet kunnen worden ingevoerd, daarbij meteen terechtkomen in de CvZ database voor toekomstige analyses, maar waarbij bovendien de dagtotalen meteen na het invoeren op het web zichtbaar zullen zijn. Een bundeling van de sterke punten van de beide programma's dus. SOVON zal als tussenpersoon optreden en uiteraard zullen we vervolgens de gegevens delen en voor derden beschikbaar maken (onder voorwaarden). Er zullen nog enkele technische hobbels genomen moeten worden, maar dan zou de roemruchte uurtotaalkaart tot het verleden behoren en kunnen we hopelijk voortaan up-to-date over een bijgewerkt zeetrekarchief gaan beschikken.

Kees Camphuysen, databasebeheerder NZG/CvZ, postbus 59, 1790 AB Den Burg, Texel, kees.camphuysen@wxs.nl

Zeetrekten in Spanje en Portugal

In Spanje en Portugal, inclusief de Balearen en Madeira, is in november 2005 een nieuw zeetrekproject gestart. Men probeert daar maandelijks, simultaan vanaf 60 verschillende posten ("kapen langs de Atlantische en Middellandse Zee kusten") te tellen en daar zijn ongeveer 120 vrijwilligers bij betrokken. Men is vooral geïnteresseerd in vale pijlen en tuimelaars, maar alle andere soorten worden ook geteld. Een en ander wordt georganiseerd door RAM (Red de Aves y Mamíferos marinos, Seabird and Marine Mammal Network); zie: <http://www.telefonica.net/web2/redavesmarinas>.

Xulio Valeiras, RAM Coordinator, xulioval@telefonica.net, <http://redavesmarinas.blogspot.com/>

AANGESPOELD:

Onechte karetschildpad op Vlieland

Op 2 maart 2007 is op het Noordzeestrand van Vlieland, ter hoogte van het pad van 20 een dode onechte karetschildpad aangetroffen.

De vondst werd gedaan door Rients Hoekstra, eigenaar/uitbater van Restaurant de Stern, die meteen begreep dat het om iets bijzonders ging. Na een telefoontje met J.R. Witting van Rijkswaterstaat is de schildpad bij ons terechtgekomen. De eerste determinatie van Vlielandse Folkert Janssens werd even later bevestigd door Arthur Oosterbaan van Ecomare-Texel. Wij gaan het dier conserveren voor de collectie. De schildpad is ongeveer 25 centimeter groot.

De onechte karetschildpad (*Caretta caretta*) is een echte zeeschildpad die over de hele wereld kan worden aangetroffen, ook in de koudere wateren. Voor Vlieland is het de eerste aangespoelde zeeschildpad maar er zijn wel eens vaker schildpadden op Nederlandse stranden gevonden. Meestal ging het dan om lederschildpadden maar de onechte karetschildpad is ook niet helemaal onbekend. In Europa is hun belangrijkste nestplaats op het Griekse eiland Zakynthos. Deze soort kan circa 1½ meter lang worden; het op Vlieland gevonden

exemplaar was dus nog onvolwassen. Een bijzondere bedreiging voor de onechte karetschildpad is de wereldwijde temperatuurstijging. De temperatuur bepaalt namelijk het geslacht van het embryo en bij een temperatuurverhoging van slechts 1 graad Celsius kan de balans tussen mannetjes en vrouwtjes in de nieuwe aanwas dramatisch veranderen. Hier en daar dreigen er al broedpopulaties afhankelijk te worden van vers aangekomen mannetjes uit koudere gebieden. (Florida, VS). Hoewel deze schildpadden wereldwijd voorkomen staan ze wel degelijk op de rode lijst.

Informatiecentrum De Noordwester – Vlieland (www.denoordwester.nl onder bijzondere vondsten)

RECENTE PUBLICATIES

Domme eetgewoontes stormvogels dragen bij aan ecologische kwaliteit.

Onder deze titel is op de 'Seabird Group Conference' 2006 in Aberdeen het onderzoek aan plastics in magen van noordse stormvogels voor het voetlicht gebracht. In Nederland kennen we een lange historie van dit onderzoek, maar vanaf 2002 zijn de werkzaamheden uitgebreid naar het hele Noordzee gebied. De resultaten laten zien dat meer dan 90% van de noordse stormvogels, waar dan ook in de Noordzee, plastic in de maag heeft, gemiddeld bijna 40 stukjes (0.3 gram) per vogel.

Het is de bedoeling dat de hoeveelheid plastic in magen van stormvogels gebruikt gaat worden als één van de Ecologische Kwaliteits Doelstellingen van de Noordzee regeringen. De zogenaamde 'Ecological Quality Objective (EcoQO)' voor een Noordzee van voldoende kwaliteit zou zijn dat minder dan 10% van de stormvogels meer dan 0.1 gram plastic in de maag heeft. In de huidige situatie heeft 40 tot 60% van de stormvogels, afhankelijk van de regio, meer dan 0.1 gram plastic in de maag. Er is dus nog een hoop werk aan de winkel om minder afval in zee te krijgen. Het stormvogel onderzoek loopt door om de vooruitgang te meten. We lijken wel op de goede weg te zijn, want de Nederlandse gegevens tonen dat er na eind jaren negentig een duidelijke afname is in de hoeveelheid plastic. De 'domme' plastic etende stormvogel is een aansprekende graadmeter voor politici en gebruikers van de Noordzee. Door hun bewustwording dragen stormvogels dus bij aan (helaas langzame) verbetering van de ecologische kwaliteit in de Noordzee.

Alle rapporten van het stormvogel onderzoek zijn te vinden op de website van de NZG www.zeevogelgroep.nl (klik op 'downloads'). De 'leveranciers' van dood gevonden stormvogels kunnen hardcopies van rapporten aanvragen zo lang de voorraad strekt. Het onderzoek loopt door, dus dood gevonden Noordse Stormvogels héél graag blijven aanleveren! De hulp van de NZG vrijwilligers is onmisbaar en wordt ontzettend gewaardeerd!

Jan Andries van Franeker, IMARES Texel; tel: 0222-369724; email jan.vanfraneker@wur.nl.

GERINGDE ZEEVOGELS

Opnieuw een opmerkelijke grote jager

Op 22 januari 2007 vond Roel Draijer op de zuidpier van IJmuiden een zojuist gestorven grote jager, met Noorse ring (Stavanger 3007088) en daarbij nog een blauwe kleurring met de witte letters DC. Nu zijn Noorse grote jagers niet bijzonder talrijk, het aantal (gekleurringde) vogels is al helemaal niet groot en een ringvondst van een Noorse vogel in Nederland is bijna uniek. Er was slechts één eerder geval, van een vogel geringd op Beren Eiland (Leopold 2006). Via Kees Camphuysen werd snel contact gezocht met de Noren en deze vogel bleek ook afkomstig van Beren Eiland. In het hoge noorden kampt men tegenwoordig met allerlei problemen die veroorzaakt worden door uit Rusland afkomstig chemisch en nucleair afval. Broedresultaten van zeevogels lopen terug en men is daar begonnen met weefselonderzoek van deze toppredatoren. De Noren waren dan ook opgetogen over de vondst en vroegen (en kregen) medewerking om van deze vogel allerlei weefsels te mogen bemonsteren voor hun onderzoek naar verontreinigende stoffen.

MFL

Referentie: Leopold M.F. 2006. Geringde grote jagers in Nederland. Nieuwsbrief Nederlandse Zeevogelgroep 7(1): 6-7.

Van het NZG bestuur / redactie AS / redactie Nieuwsbrief

Alléén een NZG-Nieuwsbrief, en géén Atlantic Seabirds?

Ditmaal ontvangt u van ons alléén een Nieuwsbrief, nr 7(3), zonder de gebruikelijke Atlantic Seabirds. In de loop der tijd heeft de NZG een aanzienlijke achterstand opgelopen in het publicatie-schema. De vertraging is voornamelijk te wijten aan een te gering aanbod van artikelen aan de redactie van Atlantic Seabirds. De opgelopen achterstand is inmiddels ruim een jaar! Het laatst door u ontvangen nummer van Atlantic Seabirds plus Nieuwsbrief was Vol 7(2), het tweede nummer van jaargang 2005. Bestuur en AS-redactie beraden zich over de mogelijkheden voor de toekomst.

Een eerste stap is dat we de Nieuwsbrief los van Atlantic Seabirds versturen. Een aanleiding om dit nummer 7(3) nu te versturen is dat we in samenwerking met Stichting de Noordzee de NZG leden de gelegenheid willen geven om het recent gepubliceerde Noordzee walvisboek met korting aan te schaffen (zie elders in deze Nieuwsbrief, en de aparte bijlage).

Daarnaast bevat deze Nieuwsbrief natuurlijk ook nieuws: spannende waarnemingen en vondsten die niet langer op de plank moeten blijven liggen, en er zijn ontwikkelingen aan het front van de zeetrekters die voor alle leden belangrijk zijn.

De inning van contributie blijft voorlopig gekoppeld aan het verschijnen van Atlantic Seabirds: dat houdt in dat u over enige tijd Atlantic Seabirds nr 7(3) ontvangt (met Nieuwsbrief 7(4), en met daarin de acceptgiro voor de betaling van het NZG-lidmaatschap jaargang 2006 (Volume 8). Voor zowel uw als onze administratie is dat misschien wat verwarrend, maar het kan op het moment even niet anders.

Let op: E-mail adres NZG is veranderd

Ons e-mail adres Ned.Zeevogelgroep@planet.nl komt te vervallen.

Ons nieuwe e-mail adres is: info@zeevogelgroep.nl